

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників закладів загальної середньої та
спеціальної освіти за напрямком «Інклюзивна освіта»
«Особливості організації освітнього процесу в умовах
інклюзивного навчання для дітей з розладами спектру
аутизму»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології
(*протокол № 6 від 18 червня 2021 р.*)

Завідувач кафедри

І.О.Корнієнко

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 7 від 30.08.2021 р.*)

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та спеціальної освіти «**Особливості організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання для дітей з розладами спектру аутизму**»

Розробник: завідувач центру підтримки інклюзивної освіти Г.Б. Кузь

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у їх підготовці до роботи з дітьми з розладами спектру аутизму (РСА), відповідно до запитів громадянського суспільства

Напрямок: забезпечення і підтримка навчання, виховання та розвитку дітей з розладами спектру аутизму (РСА) в інклюзивному освітньому середовищі, зокрема:

1. Вміння забезпечувати педагогічний супровід дитини з РСА у навчально-виховному процесі для реалізації Права рівного доступу дітей до освіти.
2. Знання і розуміння основних принципів корекційної роботи з дітьми з розладами аутизму.
3. Розуміння важливості командного підходу у роботі з дитиною з особливими освітніми потребами.
4. Оволодіння методиками та техніками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (РСА), згідно рекомендованої навчальної програми та індивідуальної програми розвитку дитини.

Обсяг: 12 годин.

Форма підвищення кваліфікації: очна, очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- **Професійна компетентність** – вміння складати індивідуальну програму розвитку, обізнаність із особливостями встановлення контакту, навчання та виховання дітей з РСА.
- **Психологічна компетентність** – здатність ефективно впливати на поведінку учня з ООП, застосовувати елементи поведінкової терапії у взаємодії з учнями з РСА
- **Комунікативна компетентність** – вміння чітко та аргументовано висловлювати власні думки та застосовувати активне слухання;

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

Розуміє причини порушення поведінки у дітей з розладами спектру аутизму;
Враховує індивідуальні потреби і можливості дітей з ООП та відповідно до них розробляє індивідуальну програму розвитку;
Впроваджує принципи корекційної роботи з дітьми з аутистичними розладами в умовах інклюзивного навчання.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Реєстрація учасників. Вхідне опитування. Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників (Практичне заняття, 1 година)

Тема 1. Про аутизм.

(Лекція-1 год.)

План лекційного заняття

- 1.1. Що таке розлади аутистичного спектру.
- 1.2. Особливості індивідуальної програми розвитку.

Тема 2. Підготовка до інклюзії дітей з розладами аутистичного спектру.

(Лекція-1 год.)

План лекційного заняття

- 2.1. Підготовка дитини до шкільного навчання.
- 2.2. Підготовка середовища й міждисциплінарний командний супровід дитини у закладі освіти.

Тема 3. Особливості організації навчання дітей з розладами спектру аутизму.

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 3.1 Особливості дітей з аутизмом.(Лекція-1 год.)

План лекційного заняття

- 3.1.1 Особливості сенсорної системи, ознаки перевантаження.
- 3.1.2 Поведінка під час навчання.

Тема 3.2 Основні інструменти для роботи з дитиною з розладами спектру аутизму. (Лекція-2 год. Практичне заняття-1 год.)

План лекційного заняття

3.2.1. Підказки і заохочення. Принципи корекційної роботи.

3.2.2. Адаптація та модифікація матеріалів.

План практичного заняття

3.2.3. Як знайти і використати мотивацію дитини.

3.2.4. Розбір випадків з практики слухачів курсів.

Тема 3.3 Корекція поведінки. (Лекція-2 год. Практичне заняття-1 год.)

План лекційного заняття

3.3.1. Про що сигналізує поведінка. Її функції.

3.3.2. Способи попередження небажаних емоційних реакцій та формування альтернативної поведінки.

План практичного заняття

3.3.3. Приклади формування альтернативної поведінки.

3.3.4. Розбір випадків з практики слухачів курсів.

Тема 3.4. Соціальна взаємодія в класі і в школі. (Лекція-1 год.)

3.4.1. Комунікативні перерви.

3.4.2. Свята, екскурсії, поїздки. Як підготувати дитину.

Підсумкове заняття

Рефлексія. Вихідне діагностування (Практичне заняття, 1 год.)

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Організаційне заняття Реєстрація учасників. Формування очікувань.	1		1	
Тема 1. Вступ до інклюзивної освіти. Індивідуальна програма розвитку дитини з розладами спектру аутизму.	1	1		
Тема 2 Командний підхід та розподіл ролей вчителя та асистента вчителя.	1	1		
Тема 3. Особливості організації навчання дітей з розладами спектру аутизму.	8	6	2	
Тема 3.1 Особливості дітей з аутизмом.	1	1		
Тема 3.2 Основні інструменти для роботи з дитиною з розладами спектру	3	2	1	
Тема 3.3 Корекція поведінки.	3	2	1	
Тема 3.4. Соціальна взаємодія в класі і в школі	1	1		
Підсумкове заняття Рефлексія. Вихідне діагностування	1		1	
Всього годин:	12	8	4	

Список літератури:

1. Гаяш О. В. Поради вчителям щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами у класі з інклюзивним навчанням: Методичні рекомендації/ Укладач О. В. Гаяш. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2014.
2. Данілавичюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник/ За ред. А. А. Колупаєвої. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012.
3. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі, початкова ланка / за ред. В. І. Бондар, В. В. Зосенка. – К., 2004
4. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навч. курс та наук.-метод. посіб. / Т.В.Сак. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011.
5. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник/ Кол. авторів: Колупаєва А. А., Софій Н. З., Найда Ю. М. та ін. За заг. ред. Даніленко Л. І., – К., 2007. – 128 с.
6. Каган.В.Е. Аутизм у дітей. - Л.: Медицина, 1981. С.187-188).
7. Карвасарская И.Б. "В стороне. Из опыта работы с аутичными детьми"
8. Колупаєва А. А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: -К. Педагогічна думка, 2007.
9. Колупаєва А. А., Данілавичюте Е. А., Литовченко С. В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012.
10. Никольская О.С. Проблемы обучения аутичных детей //Дефектология. – 1995. – № 1.
11. Рибченко Л. К. Інклюзивне навчання дітей з аутизмом в загальноосвітній системі навчання // Актуальні питання корекційної освіти. – 2015. – № 5.
12. Романчук О. Розлади спектру аутизму / Романчук О. – Л.: Колесо, 2009.
13. Сак Т. В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі. Науково-методичний посібник К.: СПД-ФО Парашин, 2011.
14. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка: підручник. – К. Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – част. І.
15. Школа для кожного: посібник / Упорядник: Байда Л. Ю. – К., 2015.
16. Шрамм, Р. Детский аутизм и АВА ;; пер. с англ. З. Измайловой-Камар ; науч. ред. С. Анисимова.-Екатеринбург : Рама Пабблишинг, 2013.-208 с.
17. adalin. mospsy.ru (дитяча патопсихологія)
18. www.defektolog.org.ua
19. www.health-ua.com
20. www.krok.org.ua